

JODEN EN CHRISTENEN

HET ANTI-SEMITISME IN DUITSCHLAND heeft het oude Jodenvraagstuk in een nieuw licht geplaatst.

In verschillende landen hebben de Joden het na den wereldoorlog aan den lijve ondervonden, dat zij een afzonderlijk volk zijn. Het sterkst is dit in Duitschland het geval, waar de tegenwoordige regeering openlijk verklaart, dat de Jood in het volksleven een ongewenscht element is.

De muren van het oude ghetto zijn gevallen en het Jodendom is gekomen in den stroom van het moderne leven. De moderne cultuur heeft het godsdienstig leven van de orthodoxe Joden aangetast. Oude gewijde tradities hebben hun vat op het volk verloren. De orthodoxe riten en ceremoniën, die er altijd zoo belangrijk toe hebben bijgedragen om de Joden afgezonderd te houden, zijn steeds moeilijker te vervullen door de eischen van het moderne leven. Torah en Talmud worden vergeten, juist zooals de Bijbel door vele Christenen.

Deze invloeden drijven de Joden in een geestelijke ballingschap. Het grootste deel der moderne Joden heeft den band met de synagoge losgemaakt. Dr Conrad Hoffmann*), schat op gezag van bekende Joodsche leiders het aantal op 60 tot 80 % van alle Joden.

Deze losmaking van de moderne Joden van het godsdienstig Jodendom komt niet alleen tot uiting in de groote wereldsteden van het Westen. Ook in het brandpunt van het godsdienstig Jodendom in Oost-Europa hoort men dezelfde klachten. Dr Hoffmann heeft persoonlijk geconstateerd, dat het in steden als Wilna en Lwow (Lemberg) dikwijls moeite kost om het voorgeschreven aantal volwassen mannen (10) bijeen te krijgen, die noodig zijn om de diensten in de synagoge voortgang te doen hebben.

Vergeefs trachten de Joodsche leiders dezen afval te stuiten. Hun stem is echter die van een roepende in de woestijn. De krachten, die den afval in de hand werken, zijn daarvoor te sterk. Merkwaardig is ook, dat een beweging als het Zionisme, dat zich geheel baseert op de beloften aan het volk Israëel in het Oude Testament, zulk een geringe belangstelling voor het godsdienstige leven heeft. Alle uitingen van het Zionisme gaan buiten den godsdienst om. En de jonge Joden, die in Palestina koloniseeren, zijn voor een groot deel ongeloofig.

Door deze verzwakking van het godsdienstig besef is de eenheid van het Jodendom verbroken. Velen hebben den band met hun volksgemeenschap verloren.

Zoo was de toestand bij het uitbreken van het anti-semitisme in Duitschland. Sindsdien is er veel veranderd.

Vele Joden, die volkomen het geloof hunner vaders hadden losgelaten, zoeken thans weer den troost van Gods beloften voor Zijn uitverkoren volk. Eén van de direkte gevolgen van het Nazi-bewind is, dat vele verloren schapen van de Joodsche kudde tot het geloof zijn teruggekeerd en dat de Deutsche synagogen als nooit te voren gevuld zijn.

Een ander gevolg is, dat onder de Joden een nieuw besef is gekomen van nationale eenheid. Overal op de wereld hebben de Joden zich verenigd om hulp te bieden aan hun vervolgte rasgenooten.

Over het algemeen blijkt deze tweede invloed de

sterkste. Het ontwaken van het Joodsche volk is in hoofdzaak van cultureelen en nationalen aard. De godsdienst blijft behoudens daar, waar de vervolging den Jood uitdrijft tot God om troost en hulp te zoeken, in den regel op den achtergrond.

Een eigenaardigheid van het Deutsche anti-semitisme is, dat het ook de Joden treft, die Christen zijn geworden. De Joden-Christenen verkeeren in een dubbel moeilijke positie: de Joden ontzeggen hun het recht Joden te zijn, terwijl de „Deutsche Christenen” hen als Joden blijven beschouwen.

Maar ook het anti-semitisme in het algemeen is van Christelijk standpunt niet verdedigbaar, al kan niet worden ontkend, dat sommige politieke leiders uit de Joden schuldig staan aan de moeilijkheden, die over Duitschland gekomen zijn.

Het anti-semitisme is een aantasting van de menselijke persoonlijkheid, een aantasting van de waarde van de menschziel en daarom in Christus' oog veroordeeld.

De tegenwoordige toestanden leggen op de Christenheid een nieuwe verantwoordelijkheid. Het is haar taak, de vernieuwde belangstelling in het Jodendom om te zetten in sympathie en medeleven. Het is nu de tijd voor een Christelijke houding tegenover de Joden.

De Jood verkeert in groote moeilijkheden. Van buiten dreigt hem vervolging, van binnen geestelijke strijd. Moge de Christen hem in dezen nood bijstaan!

Wie tot den Jood komt in den naam van Christus, vindt thans een open oor. In de meest orthodoxe streken van Oost-Europa is men bereid om te spreken over de beteekenis van Jezus Christus.

Dr Conrad Hoffmann vertelt, dat in Oost-Europa groote dingen gebeuren. In Warschau en andere centra van den felsten tegenstand van de Joden tegen het Zendingswerk worden samenkomsten gehouden met overvolle zalen. Van alle kanten komen de Joden, ondanks het protest van de rabbi's, om naar de Evangeliepredikers te luisteren, zelfs wanneer deze spreken in een Christelijke kerk.

De lectuur, die te koop wordt geboden, is meestal spoedig uitverkocht. Een zending kan in een synagoge binnenkomen en daar het woord voeren. Hij wordt soms uitgenoodigd om te spreken over het anti-semitisme en vindt dan gelegenheid om te wijzen op de beteekenis van den godsdienst, in het bijzonder van het Christendom, voor het moderne leven. Het is vooral het protest van de Christenheid tegen het anti-semitisme en de hulp van de Christenen aan vervolgte Joden, die een brug hebben gebouwd, waarover Jezus kan komen tot de hedendaagsche Joden.

De Jood, die onder de Christenen leeft, heeft dikwijls een afkeer van het Christendom. Dit is begrijpelijk, want het zijn altijd Christenen geweest, die de Joden hebben vervolgd.

Maar in onzen tijd begint de Jood onderscheid te maken tusschen Jezus Christus en degenen, die hem in Diens naam vervolgen. Jezus Christus is iemand van zijn eigen volk. Jezus Christus was volgens vele Joden een groot profeet.

De Jood ontdekt, dat niet Jezus Christus, maar degenen, die Zijn leer niet hebben begrepen en die Zijn Geest nooit hebben bezeten, verantwoordelijk zijn voor het leed, dat den Joden is aangedaan.

Het is dus nu de tijd om aan den Jood, die in onze straten woont, te toonen, dat Jezus niet alleen de Christus van de Christenen is, maar ook de Messias van de Joden.

Dr Ir H. G. v. B.

*) De secretaris van den Internationalen Zendingsraad voor de Zending onder de Joden.